

Utrecht, 27 januari 2020

Betreft: Wetsvoorstel verbetering rechtspositie en
rechtsbescherming mbo-student

Jurion

mr. W.D. Berkhout, advocaat
mr. H.J. Stuyt, advocaat
E. Lintjens, LLB,
medezeggenschapjurist
mr. J. Pajmans, jurist

Kantoormedewerkers

S. Hendriks LLB
T. Beerta
S. Jongbloed
R. Hobo

Vestigingsadres

Doelenstraat 18J
3512 XJ Utrecht

Postadres

Postbus 85038
3508 AA Utrecht

Telefoon: 030 – 76 30 658

E-mail: info@jurion.nl

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij reageer ik op het wetsvoorstel verbetering rechtspositie en rechtsbescherming mbo-student. Jurion is een advocatenkantoor gespecialiseerd in het onderwijsrecht, in het bijzonder de rechtspositie van de onderwijsvrager. Ik concentreer mij in deze bijdrage op de bevoegdheid van het CBHO en de rechtsbescherming van studenten bij verwijdering.

Ik juich voorstellen om de rechtsbescherming van mbo-studenten te verbeteren, toe. De voorgestelde faciliteit en interne geschilbeslechtingsmogelijkheden zijn een positieve verandering ten opzichte van de huidige WEB. Dat geldt mijns inziens niet voor andere voorgestelde wijzigingen.

Er zijn zeker goede argumenten om geschillen over onderwijskwesties te centraliseren, maar ik zie geen goede redenen om de rechtsbescherming voor studenten in het mbo slechter vorm te geven dan die voor leerlingen (en hun ouders) in het VO. De studentenpopulatie in het mbo rechtvaardigt mijns inziens het ontbreken van een werkelijk laagdrempelige geschillenvoorziening als de Geschillencommissie Passend Onderwijs alsmede het verminderen van het aantal instanties voor formele rechtsbescherming niet. Ik licht dat als volgt toe.

CBHO

Uitbreiding van de bevoegdheden van het CBHO heeft onmiskenbare voordelen ten opzichte van de huidige situatie. De nadelen die aan de voorgestelde verandering zijn verbonden, staan echter ten onrechte niet in de memorie van toelichting genoemd. Ook gaat het voorstel ten onrechte niet in op de alternatieven. In het bijzonder is de vergelijking met de rechtsbescherming in het funderend onderwijs onvolledig.

Ten eerste heeft mbo-student momenteel de mogelijkheid om zijn geschil te laten beoordelen in meerdere instanties, terwijl het CBHO toetst in eerste én enige instantie. Het is mijns inziens goed om de student ook de mogelijkheid te geven om een bestreden beslissing in twee instanties te laten toetsen door een (bestuurs)rechter.

De memorie van toelichting meldt dat procesvertegenwoordiging, anders dan in veel civiele procedures, bij het CBHO niet verplicht is. Dat is juist, maar het voordeel daarvan is betrekkelijk, nu voor een succesvolle procedure bij het CBHO deskundige bijstand wel vereist is. Studenten in het mbo beschikken gemiddeld genomen over onvoldoende deskundigheid om een geschil met een redelijke kans van slagen voor te leggen aan het CBHO. Dat hangt mede samen met het toetsingskader dat van toepassing is.

Daar komt bij dat in het voortgezet onderwijs leerlingen via de GPO een brede en inhoudelijke toetsing door deskundigen kunnen krijgen. Vervolgens kunnen onderwijsvragers indien nodig het verschil van inzicht nog in twee instanties aan de rechter voorleggen. Dat is vrijwel nooit nodig, omdat de GPO goed functioneert. Maar het is wel een extra stok achter de deur in kwesties waarin de school zelf ook wel weet dat deze de wet niet naleeft. Daarmee is mijns inziens een prima en evenwichtige rechtsbescherming ontwikkeld: enerzijds laagdrempelige toegang tot de GPO, anderzijds een inderdaad wat hogere drempel voor rechtsbescherming via de formele rechter.

Geschillencommissie Passend Onderwijs

Mijns inziens zou het goed zijn als de Tijdelijke geschillencommissie toelating en verwijdering ook bevoegd wordt om kennis te nemen van geschillen inzake het mbo. Hierbij kan art. 27c Wvo model staan. De GPO is een laagdrempelige instantie die naar verwachting beter aansluit bij de gemiddelde mbo-student dan het CBHO. De GPO heeft, anders dan het CBHO, al ervaring met dit type geschillen en ook neemt de regeldruk voor instellingen van het mbo dan af, vooral als de GPO bevoegd zou zijn inzake onderwerpen die anders bij de interne geschillenregelingen behandeld zouden worden.

Toelating en verwijdering

De memorie van toelichting vermeldt dat het wetsvoorstel inzake toelating en verwijdering zo veel mogelijk aansluit bij de situatie in het voortgezet onderwijs. Op het belangrijke punt van de verwijdering van een student is dat echter niet het geval.

In het VO geldt op grond van artikel 27 Wvo dat de onderwijsinstelling moet voorzien in een andere school voor de leerling, voorafgaand aan definitieve verwijdering. Het is mij niet duidelijk waarom het voorstel is om dat in het mbo anders te regelen. Een toelichting daarop ontbreekt.

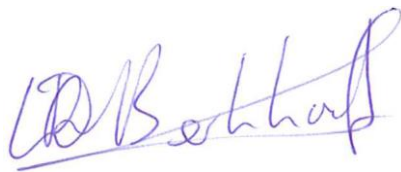
Termijn

Het verbaast mij dat het JOB zich op het standpunt stelt dat studenten erbij gebaat zouden zijn dat zij slechts twee weken de tijd hebben om een beroep in te dienen. Het is juist mijn ervaring dat twee weken voor mbo-studenten te kort is om hun e-mail te lezen en te besluiten wat zij daarmee moeten doen. Dat geldt overigens ook voor andere studenten, zeker in een tentamenperiode. Het JOB had mijns inziens beter kunnen pleiten voor een snelle afhandelingstermijn. Een korte indieningstermijn is mijns inziens nooit in het voordeel van betrokkenen.

Tot slot

Tenslotte zie ik niet in waarom in de wet niet expliciet een onderwijsovereenkomst zou kunnen worden aangenomen, maar dan zonder de verplichting om deze schriftelijk met de student of zijn of haar ouders aan te gaan. Een wettelijke bepaling daarover zou mijns inziens een goede stap zijn in de richting van een heldere beschrijving van de rechten en plichten van onderwijsvragers in het gehele onderwijsbestel.

Met vriendelijke groet,

Dik Berkhout